

Kulttuurimatkailustrategia 2022-2025 / Enonkoski

Kulttuuriosuuskunta Vehrä ehdottaa Enonkosken kulttuurimatkailustrategian koordinointia ja toimenpiteitä seuraavasti

*Kulttuuriosuuskunta Vehrä
Kiti Häkkinen & Katja Kuuramaa | 28.2 2022*

Enonkosken kulttuurimatkostrategian toteutussuunnitelma

- Lähtökohtana **Enonkosken kunnan strategia**
- Tukeutuu **Saimaan maakuntien yhteiseen matkostrategiaan**
- Perustuu kulttuurista ja matkoista kiinnostuneiden **yritysten ja yhteisöjen ehdotuksiin ja yhteiseen näkemykseen** alueen kulttuurimatkojen tarjonnasta, sen pitkäjänteisestä kehittämisestä ja tarvittavista toimenpiteistä yhteistyön, saatavuuden, löydettävyyden ja yhteistyön kehittämiseksi
- **Tukeutuu olemassaolevaan ja hankittavaan tietoon** paikallisten asukkaiden, alueen vapaa-ajan asukkaiden ja vieraiden toiveista ja tarpeista
- **Luo pohjan pitkäjänteiselle kestävästä kulttuurimatkojen kehittämiselle**

Elinvoimaisen Enonkosken päämäärät - tuumasta toimeen

- Enonkoski näkyy ja kuuluu - myönteinen kuntakuva eri kohderyhmille, rikas tapahtumatarjonta, aktiivinen tiedottaminen tapahtumista ja käyntikohteista
- Aktiiviset kuntalaiset - täällä on tilaa luovuudelle, mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja harrastaa
- Itsenäinen ja yhtenäinen Enonkoski - uudistamme palveluitamme ja kannustamme ja tuemme yrittämiseen
- Tunnettu matkailu- ja luontokohde - Saimaan saaristokunta - rikas historia ja kulttuuriperintö, turvallinen, rauhallinen ja viihtyisä vierailukohde
- Oppiminen ja koulutus - elinikäiset oppimismahdollisuudet

Viestintä, tarinat,
ansaittu
näkyvyys

Talkoot, yhteistyö,
avoimuus,
läpinäkyvyys

Uusien toimijoiden
houkuttelu ja
verkostoituminen

Matkailupalveluiden
tuotteistaminen ja
markkinointi

Palveluiden ja
palvelukulttuurin
kehittäminen (koulutus)

Saimaan maakuntien yhteinen matkailustrategia 2021-2025

YHTEISTYÖ
(SAUMATON
YHTEISTYÖ
JULKISHALLINNON
JA YRITYSTEN,
JÄRJESTÖN,
YHTEISÖJEN
KESKEN)

**SAAVUTETTAVUUS
JA SAATAVUUS**
(LIKKUMINEN,
LÖYDETTÄVYYS,
OSTETTAVUUS)

**OMALEIMAISET
PALVELUT JA
ELÄMYKSET**
(EROTTAUTUMINEN
MASSASTA JA
HYVÄ, JOUSTAVA
PALVELU)

Arvot

vieraanvaraisuus

kestävyys

yhteistyö

Saimaan maakuntien matkailuelinkeinoa ohjaavat arvot ovat vieraanvaraisuus, kestävyys ja yhteistyö.

Saimaan maakuntien yhteinen matkailustrategia 2021-2025

Matkailustrategia on osa pitkäjänteistä yhteistyötä, jota Etelä-Savo, Etelä-Karjala ja Varkaus ovat tehneet Saimaan matkailun edistämiseksi jo vuosien ajan. **Alueen matkailutoimijat ovat solmineet**

Saimaa-sopimuksen, jonka tavoitteena on kasvattaa yhteiseen Lake Saimaa Purest Finland -brändiin pohjautuvalla matkailumarkkinoinnilla matkailijamääriä ja matkailutuloa Saimaan alueella.

Mikä on Saimaan matkailustrategia?

Saimaalla ollaan Suomen matkailun historian juurilla. Imatran koskella on vierailtu 1700-luvulta lähtien ja Punkaharju on vetänyt puoleensa matkailijoita 1800-luvulta lähtien. Saimaan matkailun kehittämisessä korostuu kestävyys: satoja vuosia matkailijoita kiehtonut ilmiömäinen kohde halutaan sellaisena myös säilyttää. Se on meille saimaalaisille sydämen asia.

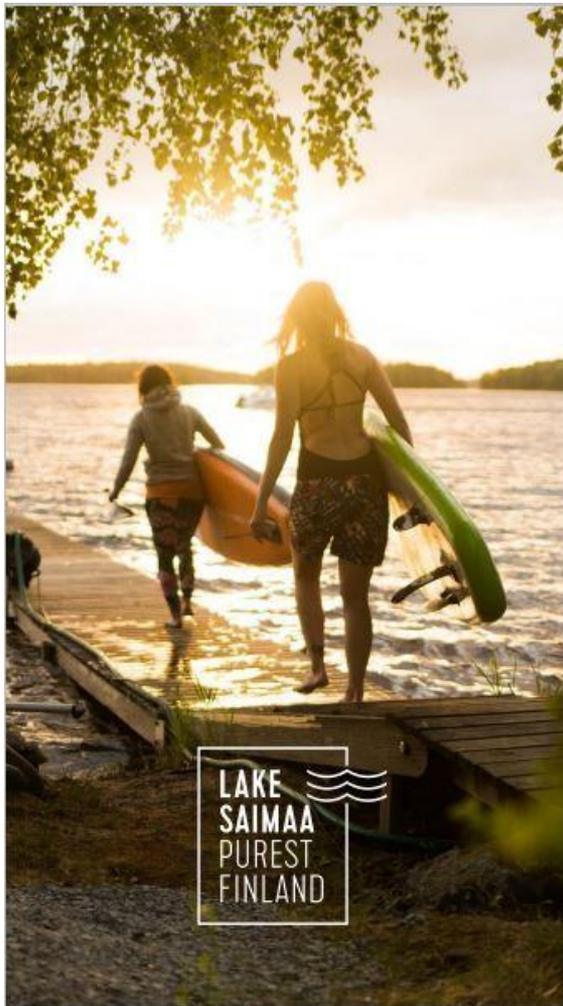
Saimaan matkailustrategia on Saimaan matkailun merikortti, jota täydentävät vuotuiset markkinointistrategiat ja -suunnitelmat. Se täsmentää maakuntien maakuntastrategioita ja -ohjelmia sekä kaupunkien strategioita, ja on linjassa kansalliseen matkailun tiekartan ja Lakeland-strategian kanssa.

Matkailustrategia jatkaa Saimaan alueen yhteistä tekemistä, joka on aloitettu vajaa kymmenen vuotta sitten. Toimintaa ohjaavat yhteinen Saimaa-sopimus ja Lake Saimaa -yhdistys sekä tämä yhteinen strategiamme. Saimaan matkailustrategian toteutumista seurataan seuraavan infograafin sisältämällä muuttujilla.

*Saimaa ei tarkoita järveä
nimeltä Saimaa,
vaan koko aluettamme.*

Se edustaa Suomen
hienointa järviluontoa ja
tarjoaa ilmiömäistä aikaa,
josta kutsumme
vieraamme nauttimaan.
Voit kokea Saimaa-
elämyksen
vaikka Puulan, Kivijärven
tai Simpelejärven
rannalla.

LAKE
SAIMAA
PUREST
FINLAND

VISIO 2025

Saimaa tarjoaa ilmiömäistä aikaa

Tavoite

Saimaa on vuonna 2025 Suomen kolmen tunnetuimman matkailualueen joukossa. Alueen matkailutulo on kasvanut maan keskiarvoa enemmän ja matkailu on nykyistä ympärivuotisempaa.

Keino

Tavoite saavutetaan kestävästi ja asiakaslähtöisesti yhdessä kehittäen. Otamme huomioon järviluonnon merkityksellisyyden ja monimuotoisuuden, jotta Saimaa jää tuleville polville hyväkuntoisena. Matkailuelinkeino voi hyvin ja kehittyä.

1/2 Taustatietoa Saimaan matkailusta

Saimaan matkailustrategian alue kattaa Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon maakunnat sekä Varkauden kaupungin.

1€

matkailuun tarkoittaa vähintään

0,56 €

muille toimialoille.

Matkailussa tehdään

3 519

henkilötyövuotta.

Välitön matkailutulo alueelle

649 400 000 €

Ja matkailun kokonaisvaikutus aluetalouteen

856 000 000 €

Noin

5 700 000

matkailijaa ja päiväkävijää vuonna 2018.

Noin

12 500

sänkyä rekisteröidyssä majoituksessa.

Noin

72 500

mökkiä.

Yöpyjistä

73 % 27 %

kotimaisia ulkomaisia

Taustatietoa Saimaan matkailusta

MAJOITUS
2019

HUONEEN KESKIHINTA

98,63 €

90,7 % Suomen
keskihuonehinnasta

HUONEIDEN KÄYTTÖASTE

45,4 %

Suomessa 52,5 %

YÖPYMISET
2019

KOTIMAISET

1 048 677 kpl

6,6 % yöpymisistä
Suomessa

ULKOMAISET

386 092 kpl

5,6 % yöpymisistä
Suomessa

VIIPYMÄ ÖINÄ
2019

1,9 vrk

Suomessa 1,9 vrk

RAJANYLITYKSET
2019

5 292 956 kpl

56 % Suomen itärajan
ylityksistä

VÄYLÄ 1/3

Samassa saimaalaisten veneessä

Teemme vuorovaikutteisesti yhteistyötä. Naapuri on voimavara ja kumppani.

- Teemme arjen yhteistyötä ja kehitämme yhdessä Saimaan matkailua.
- Puhumme toisistamme kuin omastamme sekä selkiytämme roolejamme.
- Yhteinen Saimaa-ryhmä sekä maakunnalliset ryhmät kulkevat aallon harjalla.
- Kehitämme tavoitteellisesti Saimaan matkailua.

Saimaan alueen yrittäjät sitoutuvat yhteiseen tekemiseen ja tukevat toisiaan. Julkiset toimijat mahdollistavat yritystoiminnan kehittymisen ja tunnustavat yritystoiminnan merkityksen.

- Yrittäjät ovat toisilleen kumppaneita sekä vinkkaavat kehittämisideoista ja osallistuvat aktiivisesti kehittämistyöhön.
- Julkiset toimijat huolehtivat, että strategiset linjaukset ja kaavoitus on mahdollistavaa sekä lupamenettely sujuvaa.
- Asenne ja arvostus ovat kohdallaan puolin ja toisin.

Katsomme myös Saimaata kauemmaksi. Teemme yhteistyötä sekä kotimaassa että kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Olemme avoimia uusille toimijoille ja investoreille.

- Suhtaudumme myötäsukaisesti yhteistyöhön kotimaassa ja kansainvälisesti ja olemme mukana VisitFinlandin tekemisessä.
- Hakeudumme aktiivisesti kansallisiin ja kansainvälisiin kehittämishankkeisiin.
- Edistämme aktiivisesti julkisia ja yksityisiä investointeja.

VÄYLÄ 2/3 Ilmiömäinen Saimaa

Saimaa on ainutlaatuinen kokonaisuus luontoa, kulttuuria ja tilaa hengittää. Se on yhteinen mielentilamme ja innoituksemme lähde

- Kehittämistyömme nojaa Saimaan potentiaaliin.
- Markkinointimme perustuu alueen vahvuuksiin sekä Lake Saimaa Purest Finland -brändiin.
- Menestymiseen tarvitaan jokaista asukasta, yritystä ja muuta toimijaa.

Turvallinen Saimaa-arki on uutta luksusta, mielenrauhaa ja ilmiömäistä aikaa. Palveluja paketoidaan asiakkaita kiinnostaviksi reiteiksi ja kokonaisuuksiksi.

- Lisäämme palvelutarjontaa rakentaen sitä vastuullisesti ja asiakaslähtöisesti alueen erityisyydelle ja vetovoimatekijöille.
- Huomioimme olemassa olevat vahvuudet, kuten luonnon, tapahtumat, elävän kaupunkikulttuurin ja liikuntamahdollisuudet.
- Tavoittelemme tarjonnastamme nauttavia matkailijoita ja luontonautiskelijoita.

Ilmiömäiset saimaalaiset tarjoavat kestäviä matkailupalveluja. Kannamme vastuamme luonnolle, ihmisille ja kulttuurille sekä aluetaloudelle.

- Olemme helposti lähestyttäviä ja vieraanvaraisia saimaalaisia.
- Jätämme Saimaan vähintään nykyisessä kunnossa seuraaville sukupolville.
- Kehitämme matkailuvaikutusten ja matkailun kehityksen seurantajärjestelmäämme.

VÄYLÄ 3/3

Helposti saavutettava Saimaa

Saimaa on saavutettavissa virtuaalisesti ja konkreettisesti.

- Toteutamme yhteisen Saimaa-alustan, joka kertoo kattavasti alueesta ja sen tarjonnasta.
- Kansainvälisen saavutettavuuden varmistavat sujuva rajanylitys ja suorat lentoyhteydet. Ne huomioidaan markkinoinnissa.
- Kehitämme liikennejärjestelmäämme, jotta Saimaalla on mahdollista liikkua kestävästi.

Saimaan markkinointi ja myynti on pitkäjänteistä. Voit ostaa omanlaisesi Saimaa-elämyksen helposti ja turvallisesti.

- Kehitämme edelleen yhteismarkkinointia.
- Panostamme Saimaan myynnin kehittämiseen ja Saimaan läsnäoloon eri myyntikanavissa.
- Hyödynnämme osaavasti digitaalisuutta ja tiedolla johtamista.

Tartumme tilaisuuteen ja kehitämme kokeillen. Navigoimme rohkeasti ja viisaasti kohti uutta!

- Uudistamme tarjontaa ja toimintamalleja.
- Tunnistamme onnistumiset sekä hyödynnämme ja kartutamme olemassa olevaa tietoa ja osaamista.
- Uudistumme pää pilvissä ja varpaat Saimaassa!

Hankkeen aikataulu

Maalis-huhtikuu 2022

- Tiedonkeruu, osa 1: Avaintoimijoiden, verkostojen ja toimintaympäristön kartoitus (Enonkosken matkailuriihen perustaminen)
- Tiedonkeruu, osa 2: Asiakasymmärryksen ja heidän kulutustottumustensa ja -toiveidensa kartoitus (Miten keräämme ja hyödynnämme palautetta)

Touko-kesäkuu 2022

- Palvelumuotoiluprosessi: Asiakaslähtöisten palvelujen kehittämisen malli, työkalut ja tunnistaminen, tapahtumaprosessityökalu verkoston käyttöön

Hankkeen aikataulu

Kesä-elokuu 2022

- Kulttuurimatkailustrategian (Kulttuurikompassin) ja toimintaohjelman (Kulttuurikartan) laatiminen
- Kulttuurimatkailupakettien tuotteistaminen ja tapahtumapakettien pilotointi

Elo-syyskuu 2022

- Eurooppalaisen kulttuurireitistöön liittymisen suunnittelu

Syys-lokakuu 2022

- Hankkeen arviointi, palautteen koonti ja kulttuurikartan päivittäminen

Tiedonkeruu, osa 1: Toimintaympäristö, toimijat ja verkostot

- Enonkosken ja sitä ympäröivän Saimaan alueen avaintoimijoiden ja verkostojen kartoitus
- Toimintaympäristön nykytilanteen analyysi
- Enonkoskelaiset yritykset, järjestöt
- Kulttuurimatkailun nivoutuminen osaksi kuntastrategiaa ja Järvi-Suomen kulttuurimatkailutarjontaa
- Alueen muut hankkeet ja kulttuurimatkailustrategian nivoutuminen niihin, esim. Luonto Saimaa -hanke
- Desktop-analyysi, benchmarking, haastattelut

Tiedonkeruu, osa 2: Asiakasymmärrys

- Selkeä kuva nykyisestä ja potentiaalisesta asiakaskunnasta ja heidän kulutustottumuksistaan
- Joukkoistaminen: ilmianna kiinnostavat elämykset ja perinteet - yhteistyössä median kanssa
- Haastattelut (asukkaat, toimijat, matkailijat)

Palvelumuotoiluprosessi: Palvelujen kehittämisen malli

- Asiakaslähtöisten palvelujen kehittämisen malli ja sen työkalut
- Asiakaslähtöisten palvelujen tuotteistaminen
- Kestävän kehityksen mukainen tapahtumaprosessityökalu verkostojen käyttöön
- Alueen omaleimaisuus näkyväksi
- Yhteiskehittäminen: uudet, luovat matkailuratkaisut

Kulttuurikompassin ja kulttuurikartan laatiminen

- Strategian (Kulttuurikompassi) luominen kerätyn tiedon ja palvelumuotoiluprosessin pohjalta
- Tapahtumakokonaisuuksien luominen kulttuuriperintöä hyödyntäen →
- Matkailullinen hyödyntäminen, elinvoimaa edistävä toiminta
- Kulttuuri-, perinne- ja matkailutoimijoiden yhdistäminen aktiiviseksi verkostoksi kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- Tapahtumaprojektin tuottaminen
  - sisällöntuotanto
  - alustat, informaation muodot
  - esimerkkejä
- Tapahtumavuosikello

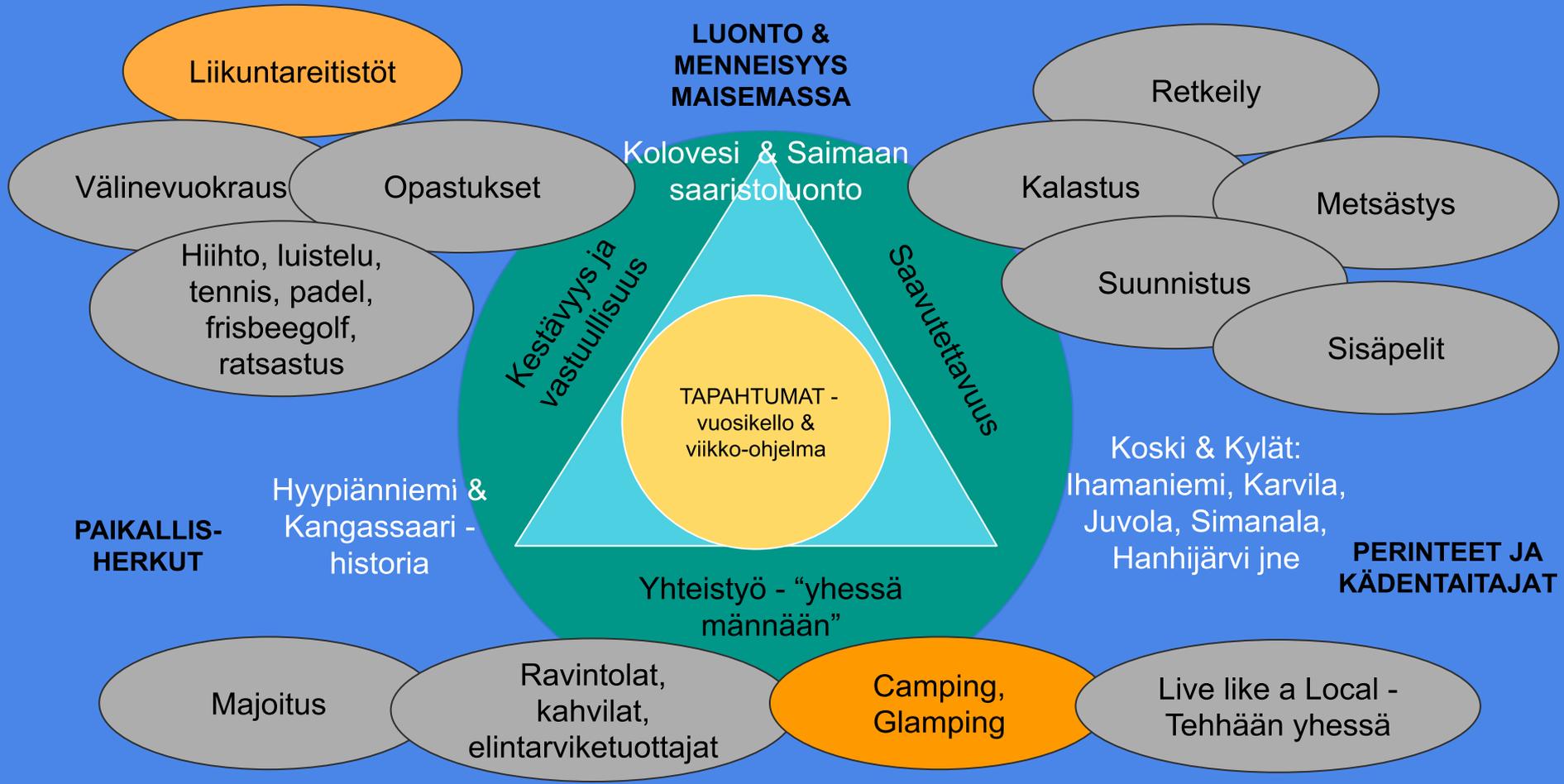
Kulttuurimatkailupaketit & eurooppalainen kulttuurireitistö

- Kulttuurimatkailupakettien suunnittelu, tuotteistaminen ja tapahtumapakettien pilotointi yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa
- Eurooppalaiseen kulttuurireitistö (Euroopan neuvoston kulttuurireitit - Cultural Routes of the Council of Europe programme)
  - Liittymisen kartoitus ja suunnittelu
  - Koloveden kalliomaalaukset - Prehistoric Rock Art Trails
  - Suomesta Astuvansalmen kalliomaalaukset reitistössä mukana

Hankkeen arviointi, palautteet ja jatkokehitys

- Verkosto- ja asiakaspalautteen koonti
- Palautteen perusteella tehtävä arviointi ja jatkokehitys
- Kulttuurikartan päivittäminen arvioinnin perusteella
- Arviointikriteereinä mm. kävijäpalaute, tapahtumaideoiden ja ja yhteiskehittämiseen osallistuneiden henkilöiden määrä, mediaseuranta

Enonkosken kulttuurimatkaileukompassi

Kulttuuriosuuskunta Vehrä

Viestii, välittää vaikuttaa.

Monialainen asiantuntijaverkosto, jonka tavoitteena on edistää kokemuksellista taide- ja kulttuurikasvatusta ja -koulutusta

Kulttuuriosuuskunta Vehrä & toimintaa Enonkoskella

- Kalliotaideleiri aikuisille, kesät 2016 ja 2017 yhteistyössä Suomen muinaistaideseura ry:n kanssa
- Ukonvuoren kirkkoveneretket Koloveden kalliomaalauksille, kesä 2017
- Kotkuinniemen arkeologiset yleisökaivaukset arkeologi, FT Ville Laakson johdolla, kesät 2017, 2018 ja 2019
- Lasten ja nuorten kivikausileiri Enonkoskella, syksy 2017 ja 2018
- Kivikausiseminaari Enonkoskella, syksy 2017
- Mullankaivajat Saimalla -hanke 2018 ja 2019
- Menneisyys meissä ja maisemassa -seminaari Savonlinnassa, kevät 2018
- Muinaistulet -tapahtuma Enonkoskella, kesät 2018 ja 2019
- Yleisöopastukset Ukonvuoren kalliomaalauksille, kesät 2018 ja 2019
- Tapahtumissa (2016-2019) oli osallistujia yhteensä noin 450. Mullankaivajat Saimaalla -projektiin (2018-2019) osallistui aktiivisesti n. 150 koululaista. Lisäksi Kotkuinniemen yleisökaivauksilla on vierailut yhteensä noin 70 paikallista asukasta ja kesäasukasta tutustumassa arkeologisiin kaivauksiin

Kulttuuriosuuskunta Vehrä & toimintaa Enonkoskella

- Perinnetietäjät -projekti 2018-2019
- Riimirähinät 2018
- Runonlaulukurssi 2018
- Röp-työpaja 2018
- Taiderastit 2018-2019
- Valokuvanäyttely Enonkosken historiasta 2018
- Kolovesiviikko 2018-2019
- Luonto-opastukset Koskenrannassa ja Kirkkorannassa 2018-2019
- Perinnepäivät yhteistyössä Enonkoski-seuran kanssa 2018-2019
- Valokuvaaja Ismo Luukkosen kalliotaidenäyttely Enonkosken kirjastossa 2018
- Mullankaivajat Saimaalla -näyttely Enonkosken kirjastossa 2019
- Soitinleiri kierrätysmateriaaleista lapsille 2017
- Sarjisleiri lapsille ja nuorille 2019
- Vehrän kuratoima muraaliteos Enonkosken keskustaan (Maitolaituri)
- Taidepolku Koskenrannassa kesällä 2020 ja 2021
- Valokuvaaja Pekka Turtiaisen näyttely Luontotuvalla kesällä 2021
- Seinältä reväistyä -taidetekstiilinäyttely Vanhalla Terveystalolla (KoskiGalleria) kesällä 2021

SEINÄLTÄ REVÄISTYÄ

Uutta, vanhaa ja lainattua

1.–25.7.2021 ke–su klo 12–18
tai sopimuksen mukaan, puh.: 040 716 9495

Koski-Galleria, Vanha Terveystalo,
os. Kirkkotie 4

Järjestäjät: Enonkosken kunta
ja Kulttuuriosuuskunta Vehrä

ELÄMÄNMENOA ENONKOSKELLA

Valokuvahelmiä
Pekka Turtiaisen arkistoista

19.6.–8.8.2021
Koloveden Luontotuvalla

Järjestäjät: Enonkosken kunta
ja Kulttuuriosuuskunta Vehrä

KOSKENRANNAN TAIDEPOLKU

Ympäristötaidetta
ilmestyy heinäkuun 2021 aikana
Pietari Makkosen tien varrelle

Tule katsomaan tai osallistumaan myös itse!

Järjestäjät: Enonkosken kunta
ja Kulttuuriosuuskunta Vehrä

Yhteistyö eri seurojen / yhdistysten kanssa

Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry

- Luolataidematka Etelä-Ranskaan 2013

Tieteen Ystävien Seura ry

- Luolataidematka Etelä-Ranskaan 2011
- Luolataidematka Pyreneille 2012
- Megaliittien Malta 2013
- Kivikasvojen keväinen Korsika 2015
- Skotlanti ja Orkneyn saaret 2016
- Luolaleijonista paavien palatsiin: matka aurinkoiseen Provenceen 2016

- Keväisen Espanjan aarteita: kalliokuvia ja kulttuurikaupunkeja 2017
- Paleoliittinen luolamatka Ranskaan 2017
- Pyhillä poluilla Espanjassa ja Portugalissa 2018
- Keväinen kulttuuri-Krakova ympäristöineen 2019

Suomen muinaistaideseura ry

- Luolataidematka Pyreneille 2015

Yhteistyöterveisin!

katja.kuuramaa@vehra.fi

kiti.hakkinen@vehra.fi